

Juryrapport NRO-verbodingsprijs voor onderzoekers 2019

De NRO-verbodingsprijs voor onderzoekers wordt jaarlijks toegekend aan een Nederlandse onderzoeker wiens onderzoek is vertaald naar een product of dienst voor de onderwijspraktijk of het onderwijsbeleid. Het onderzoek draagt zo bij aan de vernieuwing en verbetering van het onderwijs en heeft een grote maatschappelijke waarde. Bij deze vijfde editie van de NRO-verbodingsprijs voor onderzoekers hebben 12 onderzoekers meegedongen naar de prijs. De jury heeft de inzendingen vol interesse gelezen en besproken. De ingediende producten hebben heel diverse thema's en invalshoeken.

De jury constateert dat veel van de inzendingen in kwaliteit dit jaar dicht bij elkaar lagen, maar naar ampel beraad heeft de jury drie kandidaten aangewezen als kanshebber voor de NRO-Verbodingsprijs voor onderzoekers 2019. Met veel genoegen stelt de jury, op alfabetische volgorde, de kanshebbers voor:

1. **Evelyne Meens (Fontys Hogescholen) Studie(keuze)succes in het hbo: De Startthermometer**

Het maken van een passende studiekeuze blijkt voor veel jongeren lastig. Ondanks alle inspanningen vanuit het hbo om de aankomende student vóór de start van de studie op de juiste plek te krijgen, valt toch nog 30%-40% van de hbo'ers in het 1e jaar uit met als hoofreden 'een verkeerde studiekeuze'. Uit onderzoek blijkt dat het opdoen van realistische ervaringen nodig is om een passende studiekeuze te kunnen maken.

Om de student na de start beter en sneller op de juiste plek te krijgen, is de Startthermometer ontwikkeld. De Startthermometer is een evidence-informed online reflectie-instrument dat eerstejaarsstudenten de kans biedt om op realistische ervaringen in eerste lesweken te reflecteren. Tevens is het voor de studieloopbaanbegeleider een middel om studenten die twijfelen over hun studiekeuze of die extra begeleiding nodig hebben, vroegtijdig en gericht aandacht te geven. Tenslotte biedt de Startthermometer interessante managementinformatie voor opleidingen die als basis kan dienen voor nieuw beleid of interventies.

De jury benoemt het onderwerp studiesucces binnen het hbo als een groot maatschappelijk probleem waar veel studenten mee te maken krijgen en ziet de inzending als voorbeeld van hoe een urgent probleem kan worden opgepakt en in verbinding met wetenschappelijk onderzoek wordt vertaald naar een concreet instrument. De startthermometer is van grote relevantie voor alle hogescholen.

Wel daagt de jury uit om vervolgonderzoek te verrichten naar de uiteindelijke opbrengsten van de Startthermometer.

2. **Ellen Rusman (Open Universiteit) Viewbrics. 'Spiegel' je vaardig: vakoverstijgende vaardigheden aanleren in het VO**

Veel middelbare scholen worstelen met hoe zij vakoverstijgende vaardigheden moeten onderwijzen en evalueren, mede omdat gestructureerde onderwijs- en beoordelingsmethoden ontbreken (Thijs, Visser & van der Hoeven (SLO), 2014). Docenten gebruiken rubrieken binnen het vaardighedenonderwijs wel, maar het blijkt vaak papierverslindend en tijdrovend. Daarnaast is het gebruik vaak niet methodisch, incidenteel en onvoldoende expliciet en gestructureerd. In dit praktijkgebaseerde-en ontwerpgerichte onderzoeksproject ontwikkelden, implementeerden en onderzochten zij een gestructureerde (online) formatieve evaluatiemethodiek met (video-verrijkte) rubrieken om het (vakoverstijgende) vaardighedenonderwijs in het onderbouw van het VO te ondersteunen. Dit gebeurde in nauwe samenwerking tussen leraren, leerlingen, schoolmanagement, koepelorganisaties en onderzoekers. Uit het onderzoek blijkt dat leerlingen die de ontwikkelde (online) formatieve evaluatiemethodiek gebruikten een beter beeld hebben van een vaardigheid (bij samenwerken en informatievaardigheden) en zij vaardiger worden ten opzichte van het oorspronkelijke vaardighedenonderwijs. De meerwaarde van de video-verrijkte rubrieken binnen de methodiek werd in dit praktijkonderzoek nog niet aangetoond.

De jury roemt de wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek en de vertaling naar een nuttige tool. Deze tool is heel goed zelfstandig door kinderen te gebruiken en het vraagt kinderen om goed over zichzelf en het geleverde werk na te denken. Deze tool verrijkt het vaardighedenonderwijs op een gestructureerde maar toch speelse manier.

3. Saskia Wools (Stichting CITO) Vier je succes met Groeimeter!

In het project “Vier je succes met groeimeter” hebben scholen en onderzoekers gezamenlijk het methode-onafhankelijke formatieve toetsplatform Groeimeter ontwikkeld. Groeimeter laat leerkrachten in het primair onderwijs zien welke leerdoelen leerlingen op het gebied van rekenen al beheersen. Op basis van dit inzicht selecteren zij, waar mogelijk in overleg met de leerling, aan welke doelen de leerling de komende tijd gaat werken. Wanneer een leerling vindt dat het leerdoel beheerst wordt, kan hij of zij middels een doe-opdracht of 7 opgaven zelf laten zien wat er geleerd is. Na afloop krijgen leerlingen direct feedback. Het platform is ontwikkeld in een onderwijskundig ontwerponderzoek. Tijdens het onderzoek zijn verschillende cycli van ontwerpen, ontwikkelen, valideren en bijstellen doorlopen. Gedurende de looptijd hebben ruim 80 scholen, verdeeld over drie pilots, hieraan meegewerkt. Daarnaast hebben meerdere onderzoekers aspecten van het platform onderzocht en ge-evalueerd. In dit project zijn de praktijk en wetenschap vanaf het begin verbonden.

De jury noemt het een degelijk en goed uitgevoerd onderzoek. Zij vindt het lovenswaardig dat naast een groot aantal scholen, ook leraren en leerlingen zelf betrokken zijn bij de groeimeter. Een bijdrage van direct betrokkenen die nog wel eens wordt vergeten. Het is een goed voorbeeld van toegepast onderzoek.

De winnaar van de NRO-verbindingprijs voor onderzoekers 2019

Drie uiteenlopende projecten waarvan er uiteindelijk slechts één bekroond kan worden. Met groot genoegen maakt de jury de winnaar van de NRO-verbindingprijs voor onderzoekers 2019 bekend:

Ellen Rusman (Open Universiteit) Viewbrics. ‘Spiegel’ je vaardig: vakoverstijgende vaardigheden aanleren in het VO

De jury van de NRO-verbindingprijs voor onderzoekers 2019

- Wilfried Admiraal, hoogleraar Onderwijskunde Leiden, Vereniging voor Onderwijs Research
- Henriëtte Maassen van den Brink, hoogleraar Onderwijseconomie UvA, oud-voorzitter Onderwijsraad - voorzitter
- Dick van der Wateren, docent natuurkunde en nl&t, wetenschapper, auteur en edublogger